

Aldebrő Körjegyzőség Szervezetfejlesztése

ÁROP-1.A.2/A-2008-0252

Pályázati kiírás 7. területe

Az önkormányzati intézmények felügyeletének átalakítása, a döntési jogosságok átstrukturálása

Készítette: **SKC Consulting Kft.**

H-1031 Budapest Monostori u. 10. I.em.

Felnőttképzési nyilvántartási szám: 00214-2008

Intézmény-akkreditációs lajstromszám: AL-1821

Az önkormányzati intézmények felügyeletének átalakítása, a döntési jogosultságok átstrukturálása;

A projekt keretén belül feltérképeztük az önkormányzat és intézményei közötti viszonyokat, melyek kiterjednek a kommunikációra, a kapcsolattartásra, finanszírozásra, az elvégzett feladatokról való beszámolásra is.

Önkormányzati intézmények felügyelete

Az önkormányzati intézmények fenntartása során több esetben előfordul, hogy egyes települések egymással versengve olyan intézményhálózatot tartanak fenn, mely meghaladja teherbírásukat. Ez nem igaz helyi polgármesteri hivatalokra, ahol az odatelepített sok hatáskör miatt rendkívül megnőtt a munkateher, s a költségvetésük is szűkösebb. Néha azt látni, hogy a helyi képviselők lazábban kezelik az intézményeket, mint a polgármesteri hivatal, mely jelentős állami és önkormányzati hatáskört lát el.

Hatékony intézményi felügyeletet az jelentene, ha az intézmény igazgatója, mint képviselő nem lenne főnöke saját magának. A polgármester a képviselőtestülettel dolgozik, így nehezen marasztalhat el egy képviselőt, aki intézményi igazgató. Az önkormányzati intézmények felügyeletét a képviselő testületnek az előzőekben említett fonák helyzet miatt nehéz biztosítani. Talán a polgármesternek az intézmény felügyeletében jogilag nagyobb szerepet kellene kapnia.

A feltérképezést követően a projektbe bevont 4 intézmény vezetőivel és vezető beosztású munkavállalóival workshop keretében a fenti területeket átbeszéltük, megkerestük a szűk keresztmetszetet és e vizsgálat eredményeképpen átalakítottuk a jelenlegi struktúrát, különös tekintettel a döntéshozatali mechanizmusokra és az intézmények felügyeletére vonatkozóan.

Egy intézményi ellenőrzés akkor célszerű és hatékony, ha alapos az adott vizsgálandó feladatot minden tekintetben felölelő részletes ellenőrzési terv elkészítése előzi meg. Ezt meg kell küldeni a vizsgált szerv vezetőjének, illetve a vizsgálatot végző személyeknek. Az ellenőrzés lefolytatásába be lehet vonni a bizottságokat, továbbá az adott önkormányzati feladatkört felügyelő tanácsnokokat (például oktatási, városfejlesztési, pénzügyi stb.). Az ellenőrzésről jegyzőkönyvet kell készíteni, mely apró részletességgel rögzíti a megállapításokat és javaslatokat tesz a feltárt hiányosságok kijavítására, illetve ahol indokolt rövid időn belül az utóvizsgálatot is tervszerűen is előírja, mely kizárólag a hibák kijavításának vizsgálatára vonatkozik.

Az intézmények a képviselő testület által megállapított költségvetési keretek közt szabadon vállalnak kötelezettséget a hatályos pénzügyi, számviteli szabályok betartása mellett. Gazdálkodásukról, szakmai munkájukról a képviselő testületnek számolnak be, ahol lehet, hogy éppen képviselők, s főnökei önmaguknak.

Az önkormányzati intézmények az államháztartási törvény, s működési rendjéről szóló szabályok szerint működnek és gazdálkodnak, s költségvetésük beépül az önkormányzat költségvetésébe. Így a hatékony intézményi felügyelet működtetése az önkormányzat és intézményei működőképességének megőrzése érdekében elengedhetetlen szabályozási követelményt jelent.

Az önkormányzati képviselők választását, jogállását és összeférhetetlenségét szabályozó törvényi változás nem biztos, hogy bekövetkezik, illetve ahol ez nem jelent éles problémát ott a jelenlegi felügyeleti rendszer hatékonyabbá tételén kell gondolkodni.

Ez megvalósítható választási ciklusonként (négy évenként) egyszeri, illetve két évenkénti átfogó mindenre kiterjedő komplex ellenőrzéssel. Továbbá rendszeressé kell tenni az intézmény helyzetétől függő kétévenkénti, vagy évenkénti rendszeres pénzügyi, gazdasági ellenőrzés lefolytatását. Ezen túl évente az eseti adott témára vonatkozó céllenőrzésekkel lehet biztosítani az ellenőrzés hatékonyságát.

Az intézményi felügyelet még hatékonyabb lehet, ha az önkormányzat tanácsnokai, képviselői egy intézmény pénzügyi és szakmai felügyeletét rendszeresen figyelemmel kísérik a helyszíni beszámoltatásokkal, illetve a hatékony feladatorientált belső ellenőrzés működtetésével. Ez biztosítaná az apróbb hibák gyors kijavítását, illetve annak látszatát és tudatát, hogy az intézményt valóban felügyelik.

Fontos kiemelnünk, hogy az intézménynél történt bárminemű szakmai és pénzügyi ellenőrzésről az irányító szerv írásos jelentést kapjon, mely rögzíti az ellenőrzés megállapításait, a pozitívumokat és negatívumokat egyaránt. Ez alapján tudja eldönteni az önkormányzat képviselő-testülete (közgyűlése), hogy intézményenként melyik teljesít kimagaslóan, illetve hol kell a felügyeletet rendszeres ellenőrzéssel, beszámoltatással szigorítani.

Javaslatunk, hogy az intézmények ciklusonként, vagy egyéb önkormányzati képviselő-testület előtti beszámolások során ne csak a szakmai munkát emeljék ki, hanem a pénzügyi gazdálkodás, belső ellenőrzés, illetve egyéb vizsgálatok megállapításait is értékeljék az elmúlt beszámoltatási időszakhoz képest. Ennek tükrében fogalmazzák meg a jövőt illető elvárásokat. Így lehetőség mutatkozik arra, hogy a belső ellenőrzési kézikönyv, illetve egyéb szabályzatok kiegészítése, módosítása iránt intézkedjenek.

Kiemelnénk, hogy az önkormányzat évente kötelezően elfogadandó belső ellenőrzési tervében a fenti tapasztalatok, vizsgálati jegyzőkönyvek alapján írják elő adott témára a belső ellenőrzést. A problémásabb területeken a belső ellenőri jelentés megismerése, s annak megállapításai szerint tegyék meg további ellenőrzési javaslataikat, illetve ha az intézménynél nincs nagyobb hiányosság az erkölcsi elismerést az intézmény felé, hogy így inspirálják a még magasabb színvonalú hibátlan munkavégzésre.

A döntési jogosítványok áttekintése során figyelemmel kell arra lenni, hogy önkormányzati hatáskör bizottságra, illetve polgármesterre ruházható csak át. Az adott intézmény szabályos, szakmai és pénzügyi gazdálkodási ismeretének tükrében érdemes eldönteni, hogy mely hatásköröket bont le hatáskör átruházással a döntéshozó. Ilyen esetekben is elő kell írni, hogy az így eljáró hatáskör gyakorlója az általa tett jelentősebb kihatással járó felügyeleti intézkedésekről a soron következő ülésen tájékoztassa a képviselő-testületet. A folyamatos eljárásáról az átruházott jogkör terjedelme illetve a célszerűségi szempontok érvényesítésével félévente, illetve évente beszámoljon az általa tett felügyeleti intézkedések hatásairól. Továbbá tájékoztatást adjon a felügyelt intézmény helyzetéről és megfogalmazza a jövőt illetően különböző intézkedések megtételét az irányító szerv részéről, ha ennek szükségességét látja.

Javasoljuk továbbá, hogy az önkormányzati intézmények felügyeletére és a döntési jogosultságokra vonatkozóan a képviselő testület által jóváhagyott írásos szabályozás készüljön, mely rögzíti a felügyeleti eljárások rendjét, ütemezi az időszakos felügyelői beszámoltatásokat, s az egyes döntési jogosultságokat. Előírja továbbá a felügyeletet ellátók írásos beszámoltatásának rendjét, illetve az egyes intézményeknél lefolytatott vizsgálati jelentések megállapításairól az összegzés továbbítását a döntéshozó szerv felé.

Aldebrő, 2010 február

Workshop-forgatókönyv

Időbeosztás	Tevékenység	Szükséges eszközök
9:00 – 9:30	Témafelvetés	
9:30 – 11:00	Döntéshozatali mechanizmusok a gyakorlatban (elméleti előadás)	<ul style="list-style-type: none"> • projektor • laptop
11:00 – 11:20	Kávészünet	
11:20 – 13:00	Az alternatívák közötti választás jelentősége gyakorlati példákkal illusztrálva	laptop projektor A4-es lapok tollak
13:00 – 14:00	Ebédszünet	
14:00 – 15:30	A szervezeti hierarchia és az anomáliák hatása a hatékonyságra	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart • filcek • laptop • projektor
15:30 – 16:45	Az „Értő felügyelet” – elmélete a szervezeti egységek közötti kapcsolattartásban	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart • projektor • laptop • filcek
16:45 – 17:30	Csoportdinamikai folyamatok lezárása	

7. célterület:

Az önkormányzati intézmények felügyeletének átalakítása, a döntési jogosultságok átstrukturálása.

1. Mióta dolgozik a körjegyzőségi hivatalban?
2. Hány éve dolgozik hasonló területen?
3. Milyen végzettséggel rendelkezik?
4. Milyen munkaidőben dolgozik a hivatalban?
5. Milyen feladatkört lát el a hivatalban?
6. Milyen önkormányzati tulajdonú vagy fenntartású intézményekkel rendelkeznek?
7. Mennyire érzi hatékonynak a körjegyzőség önkormányzati intézményeinek felügyeletét?
8. Lát-e ellentmondásokat, összeférhetlenségeket az intézmények felügyeletében?
9. Milyen jogszabályok akadályozzák az összeférhetlenségek feloldását?
10. Milyen rendszerességgel és mely intézményeknél szokott ellenőrzés lenni az intézmények felügyeletével kapcsolatban?
11. Rendelkeznek-e ez esetekben részletes ellenőrzési tervvel?
12. Milyen feladatokat látnak el az intézményeket felügyelő egyes személyek?
13. Készül-e írásos jelentés az intézmények szakmai vagy pénzügyi teljesítményéről?
14. Megvalósul-e az önkormányzat belső ellenőrzése?
15. Tettek-e további intézkedéseket az önkormányzati intézmények felügyeletével kapcsolatban?

7. célterület:

Az önkormányzati intézmények felügyeletének átalakítása, a döntési jogosultságok átstrukturálása.

Általánosságban elmondható (interjúkérdések 1-5.), hogy a hivatal dolgozói nagy tapasztalattal rendelkeznek az ügyfélszolgálati munkában, általában a végzettségüknek megfelelő posztot töltnek be a hivatalban, és a hosszú helyi szolgálati idő miatt rendkívül tájékozottak a település közügyeit tekintve. Mindenki teljes munkaidőben dolgozik, illetve a körjegyzőség kis szervezeti létszámát figyelembe véve, összeszokott munkatársakról van szó.

Az önkormányzat felügyeletében egy általános iskola áll, illetve más szervezetek is tartoznak a képviselő testület hatáskörébe. A megkérdezettek véleménye szerint több probléma adódik a közintézmények fenntartása kapcsán. Az egyik ilyen, hogy a képviselőtestület tagjai több esetben látnak el felügyeleti szerepet. Így tulajdonképpen az érintett képviselők saját maguk főnökének tekinthetők. A polgármester sem tud érvényben elmarasztalást megfogalmazni, mert saját munkatársairól van szó.

További javítási lehetőségeket is megfogalmaztak az intézményi fenntartás ellenőrizhetőségével kapcsolatban. Az egyik melyet ki kell emelnünk, hogy jelenleg nem készül részletes ellenőrzési terv, illetve az intézményekben zajló pénzügyi és szakmai tevékenységekről nem kapnak írásos jelentést az ellenőrzéseket végző szervek.

A interjúból kiderült, hogy az önkormányzat rendelkezik belső ellenőrzési tervvel. A belső ellenőrzés tapasztalatai alapján írt jelentések nyomán kerül átalakításra a szervezet felügyeleti rendszere illetve működése.